



Guld i Gloppen. Detektor fundet brudguld.

Mardal gnr. 3, bnr. 6, Gloppen kommune,
Vestland Fylke (Askeladden id 273068)

av Søren Diinhoff



**Den arkæologiske sikringsundersøgelse ved Mardal gnr. 3,
bnr. 6, Gloppen kommune, Vestland fylke 2020**

Detektor fundet brudguld

Arkæologisk rapport Søren Diinhoff

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
FUNDSTEDET.....	3
ARKÆOLOGISKE FUND I OMRÅDET.....	5
UDGRAVNINGENS FORLØB	5
FOTOLISTE	8
FUNDSKEMA	10
TEGNINGER	19

INDLEDNING

I maj måned 2020 blev Universitetsmuseet i Bergen kontaktet af Vestland fylke. Sagen var at der tilbage i februar samme år ved gården Mardal i Gloppen kommune var fundet et stykke brudguld under detektor søgning (B 18073). Museet og fylket var enige om at dette fine og sjældne fund måtte følges op med en mindre undersøgelse for at afklare fundsituationen. Det måtte afgøres hvilken type kontakst fundet kom fra. Det kunne meget vel være et løsfund uden direkte kontekst, men der kunne også være tale om tilhør til et gravfund eller et depotfund.

Det blev aftalt at gennemføre en mindre undersøgelse på stedet i et samarbejde mellem fylke og museum. Dette blev forsøgt gennemført ved flere lejligheder frem gennem sensommeren uden at det dog lykkedes at finde tidspunkt som passede alle parter.

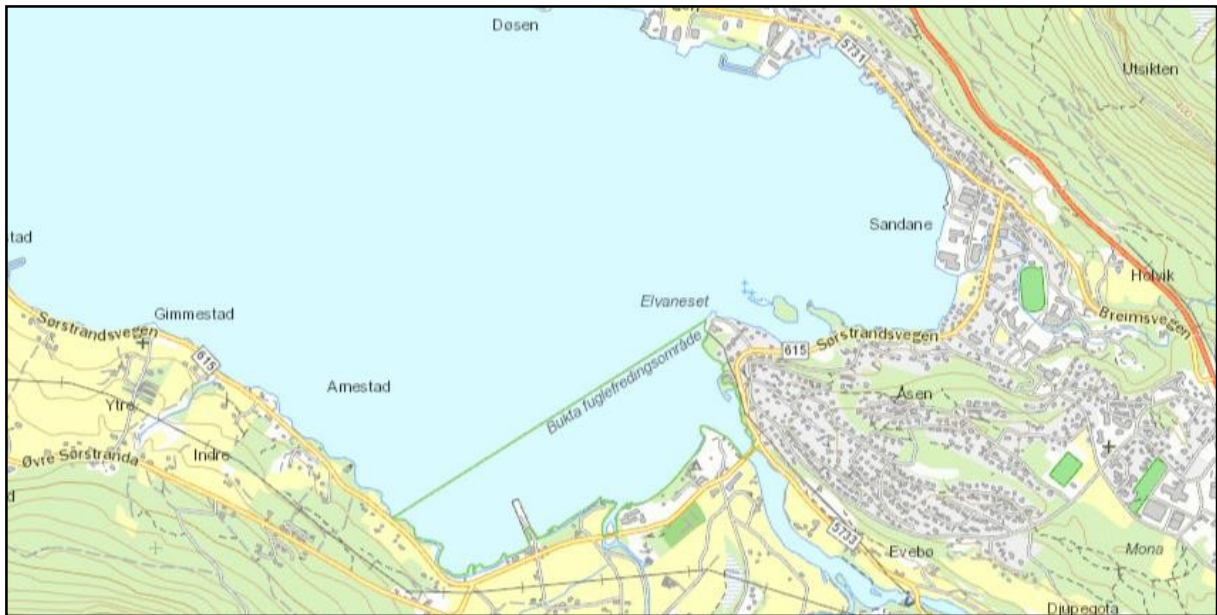
Endelig fremme i slutningen af oktober efter afslutningen af museets sidste feltarbejder, lykkedes det at gennemføre denne lille undersøgelse. Det var da den 28 oktober. Til stede ved udgravning var Berit Gjerland fra Vestland fylke og Morten Ramstad, Søren Diinhoff og Howel Roberts fra Universitetsmuseet i Bergen. Finder af guldet - Håvar Søreide – deltog med detektor afsøgning.



Figur 1. Fundstedet er ved gården Mardal. Den ligger ved Sandane i Gloppen kommune, i bunden af Nordfjord. Grafik efter www.gislink.no.

FUNDSTEDET

Fundet er gjort på gården Mardal. Den ligger i bunden af Gloppenfjorden i udkanten af Sandane omtrent halvanden kilometer fra centrum (fig. 2). Gården ligger på en større nordvendt terrasse 25 m.o.h. som ser ud over fjorden i nord. Arealerne rundt gården ligger primært med dyrket græsmark. Et stykke bag gården begynder landskabet at hæve sig mere stejlt med træbevoksning.



Figur 2. Gården Mardal ligger halvanden kilometer sydvest for Sandane sentrum. Grafik etter www.gislink.no.



Figur 3. Det er dyrket græsland som præger gården mardals jorder. Grafik etter www.gislink.no.

ARKÆOLOGISKE FUND I OMRÅDET

Gården domineres af fire store gravhøje (Askelddadden id nr. 55568) som ligger fremme i nord på terrassekanten (Fig 4). I tillæg kunne arkæologen Gabriel Gustafson i 1889 opregne ikke mindre ned 16 mindre høje på en lille hylde i skråningen nedfor de store. Størsteparten af disse blev udgravet af gårdsejer og museumsfolk i de følgende år frem mod århundredeskiftet. Fra de mange grave blev der optaget adskillige genstande fra jernalders mands og kvindegrave (B 4605-08 og B 5455-57). Desværre lader det sig ikke afgøre hvor nøjagtigt de enkelte fund kommer fra.



Figur 4. Undersøgelsen af fundstedet er igang. I baggrunden ses to af de fire gravhøje ved Mardal. De kaldes Rashøgjane. Dronefoto Universitetsmuseet i Bergen.

UDGRAVNINGSENS FORLØB

Målet med den lille undersøgelse i 2020 var at fastslå hvilken type kontest som det detektor fundne brudguld var fra. Dette ville have betydning for en den videre behandling af fundet.

Detektorist Håvar Søreide udpegede stedet hvor guldstykket var fundet og der blev afsat et udgravningsfelt på 2 x 2 meter. Tørven blev spadestukket og gravet op. Jordfylden blev derefter afskrælet forsigtigt ned gennem den afdækkede dyrkningsjord indtil undergrundens grus.

Jordlagene viste ingen spor efter forhistoriske nedgravninger eller konstruktioner. Her fandtes kun en sædvanlig sammenblandet dyrkningsjord fra top til bund.



Figur 5. Ved fundsted for brudguldet blev der åbnet et lille udgravningsfelt. Der kunne ikke erkendes nogen form for struktur hvorfra guldet kan have kommet. Foto Universitetsmuseet i Bergen.

Konklusionen efter gravningen af feltet var at det fundne guldstykke var et løsfund indeholdt i dagens dyrkningsjord. Det vil sige, at som det var fundet her, så lå det ikke i sin oprindelige kontekst. Det mest sandsynlige er at stykket oprindeligt har ligget oppe ved gårdsområdet. Det kan have ligget i et metal offer- eller depotfund som ved senere tids aktivitet på gården er blevet ryddet og endt op ude på marken. Guldet kan også være kommet fra en sløjfet grav ude på terrasse kanten i nord ved højene. Uanset så har det næppe haft sin kontekst hvor det nu var fundet.

Sammen med brudguldet blev det i øvrigt indleveret en neolitisk pilespids. Den var ikke objekt for denne undersøgelse og omtales ikke yderligere her.



Figur 6. I baggrunden ses detektor finder Håvar Søreide. I forgrunden til venstre berit Gjerland fra Vestland fylke og Søren Diinhoff fra Universitetsmuseet i Bergen. Foto Universitetsmuseet i Bergen.

FOTOLISTE

Foto	Motiv	Mod	Dato	Sign
01-01	Fundsted ved spade	N	28-10-2020	SD
01-02	Udgravningsfelt	V	28-10-2020	SD
01-03	Udgravningsfelt	N	28-10-2020	SD
01-04	Udgravningsfelt	Ø	28-10-2020	SD
01-05	Folk på felt	N	28-10-2020	MR
01-06	Guldfund	N	28-10-2020	MR
01-07	Folk på felt	N	28-10-2020	MR
01-08	Folk på felt	N	28-10-2020	MR
01-09	Dronefoto af udgravning	N	28-10-2020	MR
01-10	Dronefoto af udgravning	N	28-10-2020	MR
01-11	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-12	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-13	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-14	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-15	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-16	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-17	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-18	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-19	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-20	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-21	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-22	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-23	Dronefoto af udgravning	NV	28-10-2020	MR
01-24	Dronefoto af område	N	28-10-2020	MR
01-25	Dronefoto af område	N	28-10-2020	MR
01-26	Dronefoto af område	NV	28-10-2020	MR
01-27	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
01-28	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
01-29	Dronefoto af område	SØ	28-10-2020	MR
01-30	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
01-31	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
01-32	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
01-33	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
01-34	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
01-35	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
01-36	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
02-01	Dronefoto af område	S	28-10-2020	MR
02-02	Dronefoto af område	NØ	28-10-2020	MR
02-03	Dronefoto af område	NØ	28-10-2020	MR

Foto	Motiv	Mod	Dato	Sign
02-04	Dronefoto af område	NØ	28-10-2020	MR
02-05	Dronefoto af område	Ø	28-10-2020	MR
02-06	Dronefoto af område	Ø	28-10-2020	MR
02-07	Dronefoto af område	Ø	28-10-2020	MR
02-08	Dronefoto af udgravning	N	28-10-2020	MR
02-09	Dronefoto af område	N	28-10-2020	MR
02-10	Dronefoto af område	N	28-10-2020	MR
02-11	Dronefoto af område	N	28-10-2020	MR
02-12	Dronefoto af område	N	28-10-2020	MR
02-13	Dronefoto af område	N	28-10-2020	MR
02-14	Dronefoto af område	N	28-10-2020	MR
02-15	Dronefoto af område	N	28-10-2020	MR
02-16	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-17	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-18	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-19	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-20	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-21	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-22	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-23	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-24	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-25	Dronefoto af Rashøggjane	N	28-10-2020	MR
02-26	Making af fundsted	N	28-10-2020	MR
02-27	Making af fundsted	N	28-10-2020	MR
02-28	Making af fundsted	S	28-10-2020	MR

Funnskjema - metalldetektorfunn



Fyll ut ett skjema pr gjenstand.
Skjemaet skal sendes som vedlegg til e-post til fylkeskommunen eller Sametinget i det fylket funnet er gjort.
Eventuelt kan skjemaet skrives ut og leveres sammen med gjenstanden.

Denne delen fylles ut av finner

Finner		Grunneier	
Navn	<input type="text" value="Håvar Søreide"/>	Navn	<input type="text" value="Liv Søreide Kleppaker"/>
Adresse	<input type="text" value="Øvre Søreide 84"/>	Adresse	<input type="text" value="Mardalsvegen 107"/>
Postnr.	<input type="text" value="6823"/> Sted <input type="text" value="Sandane"/>	Postnr.	<input type="text" value="6823"/> Sted <input type="text" value="Sandane"/>
Tlf	<input type="text" value="90723826"/>	Tlf/ e-post	<input type="text"/>
E-post	<input type="text" value="h_soreide_2@hotmail.com"/>	Grunneier har gitt tillatelse til søkingen	<input checked="" type="checkbox"/>

Funndato	Funnsted, gård, gbnr	Kommune	Fylke
<input type="text" value="15.01.2020"/>	<input type="text" value="gnr 3 bruksnr 6"/>	<input type="text" value="Gloppen"/>	<input type="text" value="Sogn og Fjordane"/>
Gjenstand	Funndybde	Gjenstand merket med (hvis flere funn)	
<input type="text" value="Klippegull/betalingsgull"/>	<input type="text" value="6cm ca"/>	<input type="text" value="1"/>	
GPS-koordinat (øst)	GPS-koordinat (nord)	Datum/ projeksjon	Målemetode
<input type="text" value="36235"/>	<input type="text" value="6878817"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="Fra mobiltelefon"/>
			Arealtype
			<input type="text" value="Åker"/>

Andre opplysninger og observasjoner (tidligere funn, sagn/tradisjon, observasjon av trekull, bein, kull, steinkonstruksjoner e.l., jordsmonn på stedet mm.)

Denne delen fylles ut av fylkeskommunen/ Sametinget

Askeladden ID	<input type="text"/>	Saksnummer	<input type="text"/>	Melding om funn mottatt (dato)	<input type="text"/>
---------------	----------------------	------------	----------------------	--------------------------------	----------------------

Kontroll	Avstand til nærmeste kjente kulturminne/ funn	<input type="text"/>	Askeladden ID?	<input type="text"/>
<input type="checkbox"/> Grunneier sjekket mot matrikket				
<input type="checkbox"/> Posisjon				
<input type="checkbox"/> Funnsted sjekket i felt				

Kommentarer

Denne delen fylles ut av forvaltningsmuseum

Aks. nr.	<input type="text"/>	Saksnummer	<input type="text"/>	Museumsnummer	<input type="text"/>
Mottatt dato	<input type="text"/>				